

Till
Kommunstyrelsen
Bräcke kommun

Datum
2026-09-25

Motion

Inför nämndorganisation i Bräcke kommun från den 1 januari 2027

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 10 juni 2026 om en förändrad politisk organisation från och med den 1 januari 2027. Beslutet innebär att kommunstyrelsens utskott avvecklas och att verksamhetsansvaret i huvudsak koncentreras till kommunstyrelsen.

Beslutet har ännu inte trätt i kraft.

Bräcke kommun går nu in i en ny mandatperiod. Det innebär också ett naturligt tillfälle för det nyvalda kommunfullmäktige att ta ställning till hur den politiska organisationen ska utformas under de kommande fyra åren.

Kommunens organisation är inte enbart en administrativ fråga. Den handlar ytterst om hur det politiska ansvaret för kommunens verksamheter ska fördelas, hur besluten ska följas upp och hur tydligt medborgarna kan se vem som ansvarar för olika delar av kommunens verksamhet.

Vi anser att Bräcke kommun bör ha en organisation där kommunstyrelsen har ett tydligt övergripande ansvar samtidigt som kommunens stora verksamhetsområden leds av egna politiska nämnder.

Tydligare ansvar

Kommunallagen ger kommunfullmäktige ett betydande utrymme att utforma den politiska organisationen. Fullmäktige beslutar om nämndernas organisation och verksamhetsformer och bestämmer nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden.

Kommunstyrelsen har samtidigt ett särskilt lagstadgat ansvar. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Varje nämnd ansvarar inom sitt område för att verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges mål och riktlinjer och gällande bestämmelser samt för att den interna kontrollen är tillräcklig.

En nämndorganisation behöver därför inte innebära en svagare kommunstyrelse. Den kan i stället bygga på en tydlig ansvarsfördelning:

Kommunfullmäktige beslutar om mål, budget och övergripande politisk inriktning.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunövergripande ledning, samordning, ekonomi, uppföljning och uppsikt.

Verksamhetsnämnderna ansvarar för styrning, uppföljning och intern kontroll inom sina respektive verksamhetsområden.

På det sättet kan både helhetsperspektivet och det verksamhetsnära politiska ansvaret ges tydliga organisatoriska former.

Nämndorganisation är den vanligaste modellen

En nämndorganisation är heller ingen ovanlig kommunal organisationsform.

SKR:s kartläggning av kommunernas politiska organisation visar att **235 av Sveriges 290 kommuner har traditionell nämndorganisation med facknämnder**, medan 55 kommuner har alternativa organisationer där facknämnderna ersatts av styrelseutskott. SKR framhåller samtidigt att kartläggningen beskriver organisationsformerna och inte värderar vilken modell som fungerar bäst.

SKR:s kartläggning visar också att politisk organisation kan kombineras med olika sätt att organisera tjänstemannaorganisationen. Rapporten innehåller särskilt erfarenheter från kommuner som har traditionell nämndorganisation men samtidigt en gemensam förvaltning.

Det är en viktig utgångspunkt även för Bräcke. Ett införande av verksamhetsnämnder behöver inte i sig innebära att kommunen samtidigt måste genomföra en omfattande omorganisation av hela tjänstemannaorganisationen.

En organisation för Bräcke kommun

Vi föreslår att Bräcke kommun från och med den 1 januari 2027 organiserar det politiska arbetet med kommunstyrelsen, den befintliga gemensamma **Bygg- och miljönämnden** samt tre verksamhetsnämnder:

Vård- och socialnämnd

Barn- och utbildningsnämnd

Samhällsbyggnadsnämnd

Den exakta ansvarsfördelningen ska fastställas genom respektive nämnds reglemente.

Utgångspunkten ska vara att kommunstyrelsen behåller ansvaret för de strategiska och kommunövergripande frågorna och sitt lagstadgade lednings- och uppsiktsansvar, medan verksamhetsnämnderna ges tydligt definierade ansvarsområden.

Organisationen bör utformas så att ansvar, mandat och ekonomiska befogenheter följer varandra så långt det är möjligt.

Från princip till genomförande

Frågan om Bräcke kommuns politiska organisation har redan utretts och behandlats politiskt under 2026. Det finns därför inte anledning att påbörja ytterligare en omfattande principiell organisationsutredning.

Nästa steg bör i stället vara att färdigställa de praktiska och formella delar som krävs för ett genomförande.

Det omfattar bland annat ansvarsfördelning, reglementen, delegationsordningar, ekonomiska ramar, nämndernas storlek och sammansättning, konsekvenser för förvaltningsorganisationen samt de ändringar av tidigare beslut och styrdokument som den nya organisationen kräver.

Arbetet behöver bedrivas skyndsamt. Den organisation som kommunfullmäktige beslutade om den 10 juni 2026 är avsedd att träda i kraft den 1 januari 2027.

Målsättningen bör därför vara att kommunfullmäktige vid sitt sammanträde i december 2026 kan fatta de kompletterande beslut som krävs för att den nya nämndorganisationen ska kunna träda i kraft den 1 januari 2027.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att Bräcke kommun från och med den 1 januari 2027 ska ha en politisk organisation med kommunstyrelsen, befintlig gemensam Bygg- och miljönämnd samt Vård- och socialnämnd, Barn- och utbildningsnämnd och Samhällsbyggnadsnämnd,

att kommunstyrelsen ska behålla sitt kommunövergripande ansvar för ledning, samordning, ekonomi, uppföljning och uppsikt i enlighet med kommunallagen,

att ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och respektive nämnd ska fastställas genom reglementen och övriga erforderliga styrdokument,

att erforderliga förslag till reglementen, delegationsordningar och övriga styrdokument ska tas fram inför organisationens ikraftträdande,

att alternativa förslag till antal ledamöter och ersättare i de tre nya nämnderna ska redovisas tillsammans med konsekvenser för representation, arbetsformer och kostnader,

att de ekonomiska och organisatoriska konsekvenserna av förändringen samt erforderliga anpassningar av förvaltningsorganisationen ska redovisas,

att de tidigare beslut och styrdokument som behöver upphävas, ändras eller ersättas med anledning av den nya organisationen ska identifieras och föreläggas kommunfullmäktige för beslut, samt

att erforderlig beredning ska genomföras med inriktningen att kommunfullmäktige senast vid sammanträdet i december 2026 kan fatta de kompletterande beslut som krävs för att organisationen ska kunna träda i kraft den 1 januari 2027.

Bräcke, september 2026

Daniel Toresson (M)
Oppositionsråd